

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/109/2008

RZECZY UŻYWANE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

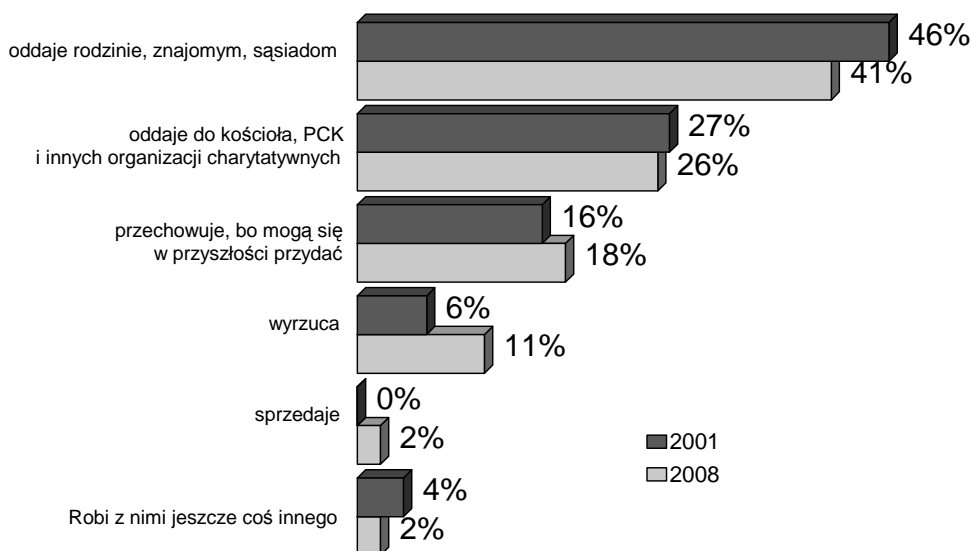
Niejednokrotnie zdarza się, że rzeczy, które nadają się jeszcze do użytku, ich posiadacze z różnych względów zastępują nowymi. Co się wtedy dzieje z takimi sprzętami czy ubraniami, które mogłyby jeszcze posłużyć, ale stały się niepotrzebne? Czy kilka lat większego dobrobytu zmieniło przyzwyczajenia Polaków w tej dziedzinie?¹ Czy w gospodarstwach domowych wykorzystuje się rzeczy używane, „z drugiej ręki”, a jeśli tak, to o czym to może świadczyć? Odpowiedzi na te pytania postanowiliśmy poszukać w jednym z naszych ostatnich sondaży².

Rzeczy zbędne w czyimś domu, ale nadające się jeszcze do użytku, zgodnie z deklaracjami ankietowanych najczęściej (w 41% przypadków) trafiają do sąsiadów, znajomych czy krewnych, którym mogą się przydać. Nieco mniej rozpowszechnione jest przekazywanie używanych rzeczy organizacjom charytatywnym, kościołowi, PCK i tym podobnym – takie rozwiązanie stosuje co czwarty uczestnik badania (26%). Prawie co piąta osoba (18%) stara się przechowywać sprzęty czy ubrania jeszcze nadające się do użytku, bo mogą się przydać w przyszłości, ale co dziewiąta (11%) po prostu je wyrzuca. Stosunkowo rzadko używane rzeczy są sprzedawane (2%).

¹ Zob. komunikaty CBOS: „Subiektywne oceny warunków bytu i zaspokojenie potrzeb”, luty 2008 (oprac. K. Zagórski); „Polacy o swojej sytuacji materialnej”, czerwiec 2008 (oprac. J. Szczepańska). W przygotowaniu komunikaty dotyczące zachowań konsumenckich i stylu zakupów oraz postaw proekologicznych.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (216) zrealizowano w dniach 9–12 maja 2008 roku na liczącej 1116 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CO NAJCZĘŚCIEJ ROBI PAN(I) Z RZECZAMI, KTÓRE SĄ ZBĘDNE W PANA(I) GOSPODARSTWIE DOMOWYM, A JESZCZE NADAJĄ SIĘ DO UŻYTKU? CZY TE RZECZY PAN(I):

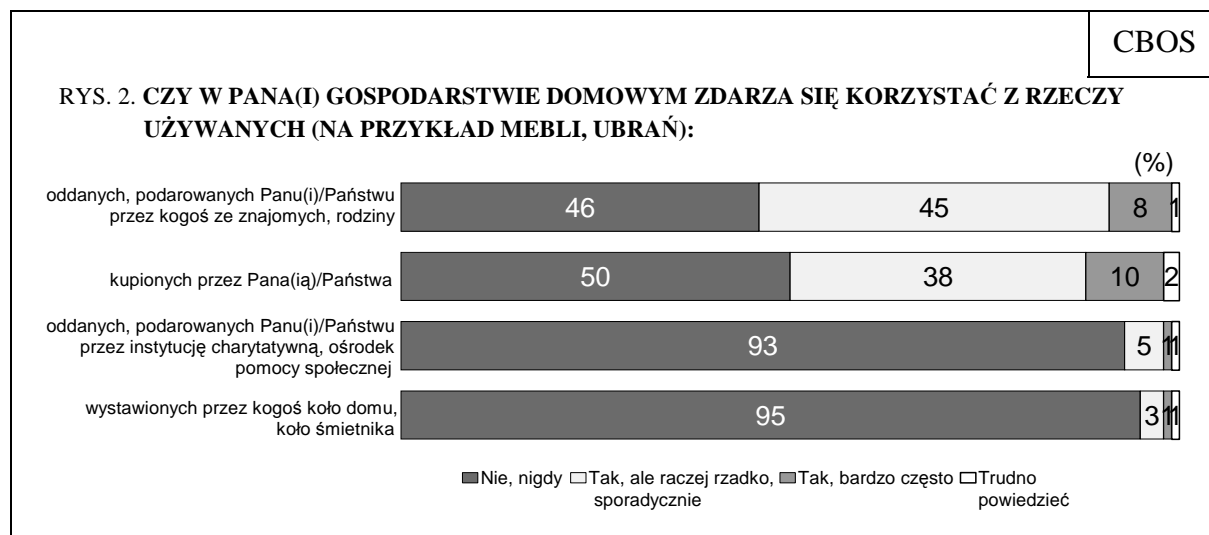
Od 2001 roku³, kiedy poprzednio pytaliśmy Polaków o te kwestie, zmniejszył się o 5 punktów odsetek osób przekazujących rzeczy nadające się do użytku rodzinie czy znajomym, o tyle samo zwiększył się natomiast odsetek tych, którzy używane rzeczy wyrzucają.

Poszczególne sposoby zagospodarowania rzeczy zbędnych, ale nadających się do użytku, są preferowane przez różne grupy ankietowanych. Z uzyskanych deklaracji wynika, że kobiety częściej przekazują używane rzeczy osobom, którym mogą się one przydać – czy to krewnym i znajomym, czy przez instytucje charytatywne, mężczyźni natomiast częściej wyrzucają rzeczy zbędne albo przechowują je z myślą, że mogą jeszcze okazać się potrzebne. Badani najmłodszy znacząco częściej niż przeciętnie przechowują używane rzeczy, ale też sprzedają. Z kolei im respondenci są starsi, tym częściej oddają je instytucjom pomocowym. Ankietowani w wieku od 25 do 44 lat rzadziej niż pozostali wyrzucają rzeczy zbędne w ich gospodarstwie domowym, a częściej przekazują rodzinie lub znajomym. Zachowywanie rzeczy już niepotrzebnych preferują rolnicy i w ogóle mieszkańcy wsi, którzy z kolei rzadziej oddają je na potrzeby instytucji charytatywnych. Sposoby postępowania z używanymi

³ Zob. komunikat CBOS „Finanse gospodarstw domowych: oszczędności i lokaty, zadłużenia, kredyty, zakupy na raty”, listopad 2001 (oprac. M. Falkowska).

sprzętami czy ubraniami w gospodarstwach domowych zależą też od wykształcenia i pozycji zawodowej ankietowanych – na ogół z wyższym wykształceniem i wysoką pozycją zawodową, a także z wysokimi dochodami gospodarstwa domowego wiąże się też większa skłonność do przekazywania zbędnych rzeczy na cele charytatywne, a mniejsza – do ich wyrzucania. Bardzo rzadko zdarza się też wyrzucać rzeczy rencistom oraz osobom o najniższych dochodach *per capita* w rodzinie (zob. tabele aneksowe).

Stosunkowo popularne jest w Polsce korzystanie z rzeczy używanych. Ponad połowa ankietowanych przyznała, że w ich gospodarstwach domowych wykorzystuje się przynajmniej czasami (w 45% przypadków) lub nawet często (8%) używane sprzęty lub ubrania otrzymane od kogoś ze znajomych lub krewnych, a niewiele mniej osób deklaroowało, że często (10%) lub przynajmniej od czasu do czasu (38%) kupuje rzeczy „z drugiej ręki”. Stosunkowo rzadko natomiast zdarza się, by ankietowani lub ich rodziny korzystali z rzeczy używanych przekazanych im przez instytucję charytatywną czy ośrodek pomocy społecznej (6% badanych deklaroowało, że korzysta z takiej pomocy) lub też wyrzuconych przez inne osoby – wystawionych koło domu czy śmietnika (4%). Nieco ponad jedna trzecia badanych (35%) deklaruje, że nigdy nie korzysta z żadnych rzeczy używanych, niezależnie od źródła ich pochodzenia.

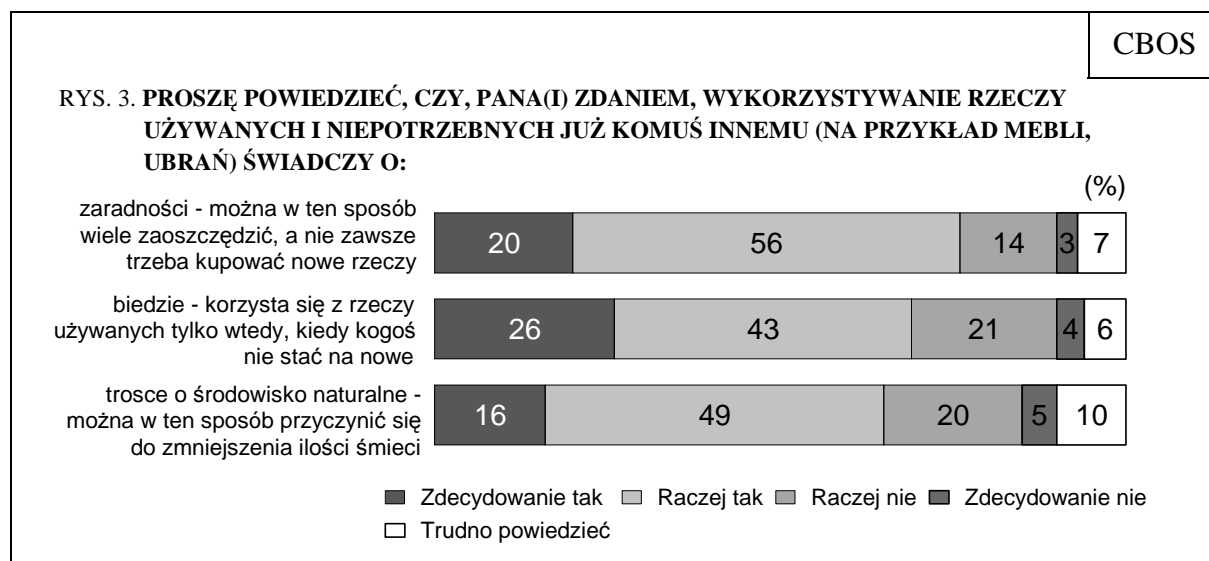

Z rzeczy używanych, ofiarowanych przez instytucje charytatywne lub wystawianych koło domu czy przy śmietniku, w nieco większym niż przeciętny stopniu korzystają renciści, bezrobotni oraz osoby źle oceniające swoją sytuację materialną. W tych grupach częstsze od przeciętnego jest również korzystanie ze zbędnych innym sprzętów czy ubrań kupionych

bądź otrzymanych od znajomych i rodziny. Używane rzeczy częściej kupują i/lub dostają od znajomych lub krewnych także ankietowani w wieku od 25 do 44 lat, częściej też kobiety niż mężczyźni oraz tym częściej, im niższe dochody *per capita* w gospodarstwie domowym. Z rzeczy „z drugiej ręki” kupionych od kogoś korzystają ponadto częściej niż przeciętnie robotnicy niewykwalifikowani, a z otrzymanych od rodziny lub krewnych – rolnicy i ogólnie mieszkańcy wsi (zob. tabele aneksowe).

Osoby biorące udział w badaniu zapytaliśmy także, czy wykorzystywanie rzeczy używanych i niepotrzebnych już komuś innemu jest świadectwem zaradności, biedy czy może troski o środowisko naturalne. Dwie piąte ankietowanych (40%) uważa, że korzystanie z używanych mebli czy ubrań może wynikać jednocześnie z wszystkich trzech wymienionych przez nas powodów.

Najwięcej osób (76%) jest przekonanych, że wykorzystywanie rzeczy używanych świadczy o zaradności, jako że można w ten sposób wiele zaoszczędzić, a nie zawsze trzeba kupować nowe rzeczy. Nie zgadza się z tą opinią co szósty respondent (17%). Nieznacznie mniej ankietowanych (69% ogółu) uważa, że jest to świadectwo biedy, bo korzysta się z rzeczy używanych tylko wtedy, kiedy kogoś nie stać na nowe; tego zdania nie podziela co czwarta osoba (25%). Dwie trzecie badanych (65%) zgadza się ze stwierdzeniem, że wykorzystywanie rzeczy „z drugiej ręki” świadczy o zaangażowaniu w ochronę środowiska naturalnego, gdyż można w ten sposób przyczynić się do zmniejszenia ilości śmieci. Co czwarty respondent (25%) jest jednak zdania, że nie może to być świadectwem troski o stan środowiska.

Ankietowani byli dość zgodni co do tego, że zaradność i troska o środowisko jako motywy kierujące osobami korzystającymi z rzeczy używanych nie wykluczają się wzajemnie. W nieco mniejszym stopniu, zdaniem respondentów, łączą się ze sobą zaradność i bieda, a jeszcze rzadziej należy wiązać w tym kontekście niedostatek materialny oraz troskę o środowisko naturalne.

Tabela 1

Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, wykorzystywanie rzeczy używanych i niepotrzebnych już komuś innemu (na przykład mebli, ubrań) świadczy o:			
•zaradności i trosce o środowisko	•zaradności, ale nie o trosce o środowisko	•trosce o środowisko, ale nie o zaradności	Nie świadczy ani o zaradności, ani o trosce o środowisko
66%	16%	5%	13%
•zaradności i biedzie	•zaradności, ale nie o biedzie	•biedzie, ale nie o zaradności	Nie świadczy ani o zaradności, ani o biedzie
59%	23%	14%	4%
•trosce o środowisko i biedzie	•trosce o środowisko, ale nie o biedzie	•biedzie, ale nie o trosce o środowisko	Nie świadczy ani o trosce o środowisko, ani o biedzie
51%	20%	22%	7%

Oceny korzystania z rzeczy używanych są zróżnicowane w różnych grupach społeczno-demograficznych. Interesujące jest porównanie, co sądzą na ten temat dwie grupy stosunkowo często wykorzystujące używane ubrania czy sprzęty – renciści i bezrobotni. O ile ci pierwsi częściej podzielają pogląd, że korzystanie z rzeczy „z drugiej ręki” świadczy o biedzie, o tyle ci drudzy preferują raczej opinię, że jest to świadectwem zaradności.

Ponadto o tym, że wykorzystywanie rzeczy używanych jest świadectwem zaradności, w mniejszym stopniu są przekonani respondenci mieszkający w największych miastach, najlepiej wykształceni, mający najwyższe dochody na osobę w rodzinie, należący do inteligencji, zajmujący stanowiska kierownicze i pracujący na własny rachunek, w większym natomiast – pracownicy umysłowi niższego szczebla, rolnicy, osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Pogląd ten bliższy jest też kobietom niż mężczyznom, podobnie jak przekonanie, że używanie sprzętów czy ubrań zbędnych już komuś innemu może służyć zmniejszeniu ilości śmieci. Korzystanie z rzeczy „z drugiej ręki” jako wyraz troski o środowisko postrzegają też nieco częściej niż przeciętnie pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy niewykwalifikowani i bezrobotni, rzadziej zaś mieszkańcy największych miast, osoby z wyższym wykształceniem, należący do kadry kierowniczej, robotnicy wykwalifikowani, rolnicy i osoby pracujące na własny rachunek.

Wykorzystywanie rzeczy używanych jako wyraz biedy częściej traktują, jak już podano wyżej, renciści, a także robotnicy, ponadto osoby mające raczej niskie dochody *per capita* w gospodarstwie domowym, a rzadziej – ankietowani z wyższym wykształceniem, należący do kadry kierowniczej i inteligencji oraz bezrobotni (zob. tabele aneksowe).

Tylko nieliczni Polacy przyznają, że rzeczy zbędne w ich gospodarstwach domowych, ale jeszcze nadające się do użytku, najczęściej wyrzucają. Większość stara się, by trafiły one do osób, którym jeszcze mogą się przydać, przy czym bardziej rozpowszechnione jest przekazywanie w obrębie rodziny czy znajomych niż za pośrednictwem instytucji pomocowych. Osoby niewykorzystujące żadnych rzeczy używanych są w mniejszości – stanowią nieco ponad jedną trzecią ogółu ankietowanych. Przydatne, choć pochodzące „z drugiej ręki”, sprzęty czy ubrania najczęściej są przez Polaków kupowane lub otrzymywane od kogoś znajomego. Sporadycznie zdarza się, że ktoś korzysta z używanych rzeczy podarowanych przez instytucję charytatywną lub wystawionych przez nieznaną koło domu czy śmietnika. Korzystanie z rzeczy „z drugiej ręki” w największym stopniu jest odbierane jako wyraz zaradności, w następnej kolejności – biedy, natomiast stosunkowo najrzadziej kojarzy się z troską o środowisko naturalne.

Opracowała

Joanna SZCZEPAŃSKA

A N E K S

Tabela 1. Co najczęściej robi Pan(i) z rzeczami, które są zbędne w Pana(i) gospodarstwie domowym, a jeszcze nadają się do użytku? Czy te rzeczy Pan(i): 1 - sprzedaje; 2 - oddaje rodzinie, znajomym, sąsiadom; 3 - oddaje do kościoła, PCK i innych organizacji charytatywnych; 4 - wyrzuca; 5 - przechowuje, bo mogą się w przyszłości przydać; 6 - robi z nimi jeszcze coś innego

	(%)						
	1	2	3	4	5	6	Liczba osób
Ogółem	2	41	26	11	18	2	1115
Płeć							
Mężczyźni	3	36	22	16	22	2	538
Kobiety	0	45	31	8	14	2	578
Wiek							
18-24 lata	6	36	17	17	24	0	158
25-34	3	47	22	8	19	1	211
35-44	1	47	28	7	16	1	193
45-54	0	43	25	16	14	2	193
55-64	0	37	31	10	19	2	176
65 lat i więcej	0	31	34	13	18	5	185
Miejsce zamieszkania							
Wieś	1	39	18	12	28	2	421
Miasto do 20 tys.	2	41	33	10	10	4	153
20-100 tys.	1	37	34	12	14	1	220
101-500 tys.	2	46	31	7	11	3	171
501 tys.i więcej mieszk.	1	42	28	15	13	0	151
Wykształcenie							
Podstawowe	2	36	21	13	24	4	288
Zasadnicze zawodowe	1	43	22	14	18	2	290
Średnie	1	39	31	11	16	1	376
Wyższe	2	47	34	5	13	0	161
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	3	40	36	8	13	0	81
Prac.umysł.niż.szczębła	0	44	36	9	12	0	117
Pracownicy fiz.- umysł.	3	56	19	8	14	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	3	40	23	17	17	0	119
Robotnicy niewykwalifik.	2	46	11	11	28	2	65
Rolnicy	0	42	9	14	33	2	59
Pracujący na własny rach.	0	37	33	12	18	0	40
Bierni zawodowo							
Renciści	0	35	23	5	27	10	77
Emeryci	0	35	38	10	14	3	239
Uczniowie i studenci	5	37	18	16	23	0	94
Bezrobotni	2	40	18	17	17	6	76
Gospodynie domowe i inni	0	48	23	11	19	0	71
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	47	34	9	11	0	168
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	5	45	22	12	15	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	2	40	23	13	21	1	233
prywatnym gosp. rolnym	0	45	11	14	30	0	55
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	3	47	18	2	22	7	45
301-500	2	42	18	12	25	2	118
501-900	0	37	27	13	19	3	238
901-1200	1	37	38	7	16	2	125
Powyżej 1200 zł	1	37	36	9	16	0	151
Ocena własnych war. mater.							
Złe	1	36	26	10	22	5	225
Średnie	1	41	26	12	18	1	491
Dobre	2	43	27	11	16	0	399
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	40	30	10	20	0	56
Raz w tygodniu	1	38	29	11	20	1	524
1-2 razy w miesiącu	2	43	28	10	15	3	214
Kilka razy w roku	2	47	21	12	16	3	204
W ogóle nie uczestniczy	4	37	21	17	17	3	118
Poglądy polityczne							
Lewica	3	42	27	11	15	2	149
Centrum	3	41	28	10	17	2	316
Prawica	1	40	29	13	16	1	367
Trudno powiedzieć	0	41	22	11	25	2	282

Tabela 2. Czy w Pana(i) gospodarstwie domowym zdarza się korzystać z rzeczy używanych (na przykład mebli, ubrań) kupionych przez Pana(ią)/Państwa? 1 - Tak, bardzo często; 2 - Tak, ale raczej rzadko, sporadycznie; 3 - Nie, nigdy (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	38	50	2	1107
Płeć					
Mężczyźni	8	37	54	1	533
Kobiety	12	39	47	1	574
Wiek					
18-24 lata	8	41	49	2	158
25-34	10	45	43	2	209
35-44	11	47	41	0	193
45-54	8	33	59	0	189
55-64	15	36	48	1	174
65 lat i więcej	8	26	62	4	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	37	51	2	415
Miasto do 20 tys.	6	51	43	0	152
20-100 tys.	15	33	50	1	219
101-500 tys.	7	37	56	1	170
501 tys. i więcej mieszk.	12	38	48	3	150
Wykształcenie					
Podstawowe	12	36	48	4	283
Zasadnicze zawodowe	10	38	51	0	288
Średnie	10	39	50	1	374
Wyższe	8	41	50	1	161
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	37	54	0	81
Prac. umysł. niż. szczebla	9	43	47	2	117
Pracownicy fiz. - umysł.	14	39	47	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	6	39	55	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	14	42	41	3	65
Rolnicy	5	43	52	0	57
Pracujący na własny rach.	7	43	51	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	19	40	39	2	76
Emeryci	9	30	59	3	236
Uczniowie i studenci	6	38	56	0	94
Bezrobotni	16	45	37	2	76
Gospodynie domowe i inni	14	40	43	3	70
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	40	50	1	168
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	11	33	56	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	9	44	46	1	232
prywatnym gosp. rolnym	7	37	56	0	55
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	29	45	27	0	45
301-500	14	44	41	1	117
501-900	8	40	50	2	237
901-1200	15	35	49	1	124
Powyżej 1200 zł	6	30	62	1	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	41	38	3	221
Średnie	8	38	52	2	488
Dobre	8	37	54	0	398
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	3	43	53	1	55
Raz w tygodniu	10	39	50	1	522
1-2 razy w miesiącu	6	41	51	2	210
Kilka razy w roku	11	34	53	2	203
W ogóle nie uczestniczy	22	33	42	3	117
Poglądy polityczne					
Lewica	11	41	46	2	149
Centrum	10	40	49	1	315
Prawica	11	39	50	0	364
Trudno powiedzieć	10	34	52	3	278

Tabela 3. Czy w Pana(i) gospodarstwie domowym zdarza się korzystać z rzeczy używanych na przykład mebli, ubrań) oddanych, подарowanych Panu(i)/Państwu przez kogoś ze znajomych lub rodziny? 1 - Tak, bardzo często; 2 - Tak, ale raczej rzadko, sporadycznie; 3 - Nie, nigdy

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	45	46	1	1106
Płeć					
Mężczyźni	5	41	52	1	531
Kobiety	10	49	41	1	575
Wiek					
18-24 lata	4	44	50	2	158
25-34	8	53	39	0	208
35-44	8	54	38	0	193
45-54	7	39	53	1	189
55-64	9	40	51	0	175
65 lat i więcej	9	38	49	4	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	50	39	1	414
Miasto do 20 tys.	5	53	42	1	152
20-100 tys.	9	36	54	1	219
101-500 tys.	5	46	49	0	170
501 tys. i więcej mieszk.	6	36	57	1	150
Wykształcenie					
Podstawowe	10	43	44	2	284
Zasadnicze zawodowe	7	50	42	1	287
Średnie	7	43	49	1	373
Wyższe	5	44	51	0	161
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	3	42	55	0	81
Prac.umysł.niż.szczebła	6	47	47	0	117
Pracownicy fiz.- umysł.	9	50	41	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	7	40	53	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	12	43	43	2	63
Rolnicy	5	59	34	2	57
Pracujący na własny rach.	6	29	65	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	6	53	40	1	76
Emeryci	9	39	51	2	236
Uczniowie i studenci	3	44	52	2	94
Bezrobotni	15	52	31	2	76
Gospodynie domowe i inni	13	54	33	0	70
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	44	47	1	168
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	8	41	51	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	5	43	52	0	231
prywatnym gosp. rolnym	7	53	40	0	55
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	21	54	25	0	45
301-500	15	43	41	1	117
501-900	7	50	42	1	237
901-1200	8	41	50	1	124
Powyżej 1200 zł	3	32	64	0	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	51	33	1	221
Średnie	6	44	48	1	488
Dobre	5	43	52	0	397
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	45	40	4	56
Raz w tygodniu	6	46	47	0	520
1-2 razy w miesiącu	3	50	46	0	210
Kilka razy w roku	10	40	48	2	203
W ogóle nie uczestniczy	17	39	43	1	117
Poglądy polityczne					
Lewica	10	39	51	0	149
Centrum	6	48	44	1	315
Prawica	8	44	48	1	364
Trudno powiedzieć	8	46	44	2	276

Tabela 4. Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, wykorzystywanie rzeczy używanych i niepotrzebnych już komuś innemu (na przykład mebli, ubrań) świadczy o zaradności – można w ten sposób wiele zaoszczędzić, a nie zawsze trzeba kupować nowe rzeczy?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	56	14	3	7	1116
Płeć						
Mężczyźni	17	57	17	3	7	538
Kobiety	24	56	11	3	7	578
Wiek						
18-24 lata	17	59	16	2	6	158
25-34	22	60	11	0	7	211
35-44	19	57	15	3	5	193
45-54	24	50	17	4	5	193
55-64	18	56	15	3	7	176
65 lat i więcej	21	57	11	3	9	185
Miejsce zamieszkania						
Wies	22	58	13	1	6	421
Miasto do 20 tys.	16	63	13	3	4	153
20-100 tys.	21	56	13	3	7	220
101-500 tys.	16	59	13	4	8	171
501 tys.i więcej mieszk.	23	43	21	4	9	151
Wykształcenie						
Podstawowe	20	59	12	2	7	288
Zasadnicze zawodowe	22	57	14	1	6	290
Średnie	20	56	14	3	7	376
Wyższe	20	52	18	4	6	162
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	26	43	24	3	4	81
Prac.umysł.niż.szczebła	19	62	11	4	5	117
Pracownicy fiz.- umysł.	13	63	18	1	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	16	56	16	6	6	119
Robotnicy niewykwalifik.	28	51	13	1	6	65
Rolnicy	27	60	10	0	3	59
Pracujący na własny rach.	7	60	14	3	15	40
Bierni zawodowo						
Renciści	20	51	16	5	8	77
Emeryci	20	57	12	2	9	239
Uczniowie i studenci	18	57	17	1	7	94
Bezrobotni	22	59	10	2	7	76
Gospodynie domowe i inni	31	55	10	0	4	71
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	25	50	17	1	6	168
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	56	17	4	5	99
sekt. pryw. poza rolnict.	16	59	15	4	6	233
prywatnym gosp. rolnym	30	54	11	2	3	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	32	53	12	0	3	45
301-500	26	53	15	3	3	118
501-900	26	56	11	4	4	238
901-1200	20	58	13	3	7	125
Powyżej 1200 zł	15	57	18	3	6	151
Ocena własnych war. mater.						
Złe	25	58	9	3	5	225
Średnie	19	54	16	3	8	491
Dobre	20	58	15	2	5	400
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	28	45	20	3	5	56
Raz w tygodniu	19	61	12	2	6	524
1-2 razy w miesiącu	17	57	17	2	7	214
Kilka razy w roku	20	50	17	3	9	204
W ogóle nie uczestniczy	29	49	12	4	6	118
Poglądy polityczne						
Lewica	20	56	15	4	5	149
Centrum	21	55	17	2	6	317
Prawica	20	55	15	4	6	367
Trudno powiedzieć	20	61	8	1	9	282

Tabela 5. Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, wykorzystywanie rzeczy używanych i niepotrzebnych już komuś innemu (na przykład mebli, ubrań) świadczy trosce o środowisko naturalne - można w ten sposób przyczynić się do zmniejszenia ilości śmieci?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	49	20	5	10	1116
Płeć						
Mężczyźni	13	46	25	6	10	538
Kobiety	20	51	15	5	10	578
Wiek						
18-24 lata	17	45	23	4	10	158
25-34	16	48	24	6	7	211
35-44	15	51	22	4	8	193
45-54	18	45	22	7	9	193
55-64	16	53	13	7	11	176
65 lat i więcej	16	49	15	5	15	185
Miejsce zamieszkania						
Wies	15	51	20	4	11	421
Miasto do 20 tys.	12	56	15	7	10	153
20-100 tys.	21	49	18	5	7	220
101-500 tys.	19	45	19	6	12	171
501 tys.i więcej mieszk.	16	36	31	7	9	151
Wykształcenie						
Podstawowe	15	49	16	5	15	288
Zasadnicze zawodowe	13	51	22	4	10	290
Średnie	19	49	20	6	7	376
Wyższe	18	43	23	9	7	162
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	21	34	25	11	9	81
Prac.umysł.niż.szczebła	21	46	24	3	6	117
Pracownicy fiz.- umysł.	20	50	18	8	4	77
Robotnicy wykwalifikowani	14	40	30	9	6	119
Robotnicy niewykwalifik.	17	53	19	1	9	65
Rolnicy	13	48	22	2	14	59
Pracujący na własny rach.	2	45	28	6	19	40
Bierni zawodowo						
Renciści	15	54	14	7	10	77
Emeryci	13	54	13	4	16	239
Uczniowie i studenci	17	47	20	6	9	94
Bezrobotni	16	58	11	5	10	76
Gospodynie domowe i inni	22	46	26	6	0	71
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	21	43	21	5	10	168
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	45	19	10	8	99
sekt. pryw. poza rolnict.	15	43	31	5	6	233
prywatnym gosp. rolnym	15	43	22	4	16	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	11	59	13	11	5	45
301-500	19	50	23	3	5	118
501-900	22	47	18	4	8	238
901-1200	20	45	21	4	10	125
Powyżej 1200 zł	17	47	23	7	6	151
Ocena własnych war. mater.						
Złe	18	52	16	5	9	225
Średnie	15	47	20	5	13	491
Dobre	17	48	23	6	6	400
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	22	34	27	7	10	56
Raz w tygodniu	16	53	18	5	9	524
1-2 razy w miesiącu	15	49	21	5	10	214
Kilka razy w roku	14	43	21	8	13	204
W ogóle nie uczestniczy	21	46	20	6	8	118
Poglądy polityczne						
Lewica	21	48	15	9	8	149
Centrum	15	48	22	6	9	317
Prawica	19	47	23	5	6	367
Trudno powiedzieć	12	51	16	4	16	282

Tabela 6. Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, wykorzystywanie rzeczy używanych i niepotrzebnych już komuś innemu (na przykład mebli, ubrań) będzie - korzysta się z rzeczy używanych tylko wtedy, kiedy ktoś nie stać na nowe?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	43	21	4	6	1115
Płeć						
Mężczyźni	27	43	19	4	6	537
Kobiety	26	42	22	5	6	578
Wiek						
18-24 lata	23	44	23	4	6	158
25-34	27	42	19	6	6	209
35-44	25	43	22	5	6	193
45-54	27	42	21	5	4	193
55-64	25	47	19	4	5	176
65 lat i więcej	31	38	20	2	10	185
Miejsce zamieszkania						
Wies	25	44	21	4	5	421
Miasto do 20 tys.	29	41	22	2	6	153
20-100 tys.	29	43	14	6	8	219
101-500 tys.	25	40	25	4	6	171
501 tys.i więcej mieszk.	25	42	21	4	8	151
Wykształcenie						
Podstawowe	27	41	19	3	10	288
Zasadnicze zawodowe	27	50	18	3	2	290
Średnie	26	40	22	5	7	374
Wyższe	26	37	24	7	6	162
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	21	39	24	9	7	81
Prac.umysł.niż.szczebła	32	39	20	5	4	117
Pracownicy fiz.- umysł.	26	41	23	5	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	30	46	15	5	5	118
Robotnicy niewykwalifik.	26	47	25	0	2	65
Rolnicy	32	38	21	4	4	59
Pracujący na własny rach.	19	50	18	3	9	40
Bierni zawodowo						
Renciści	26	47	17	5	6	77
Emeryci	29	39	20	3	10	239
Uczniowie i studenci	25	44	21	5	6	94
Bezrobotni	24	42	24	5	5	76
Gospodynie domowe i inni	16	50	24	4	6	71
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	22	44	19	6	8	168
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	41	36	16	3	4	99
sekt. pryw. poza rolnict.	24	46	23	5	2	232
prywatnym gosp. rolnym	37	33	25	0	5	55
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	40	35	18	4	3	45
301-500	36	42	15	5	3	118
501-900	29	44	21	4	3	238
901-1200	26	37	24	6	8	125
Powyżej 1200 zł	23	46	18	8	6	150
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	40	20	4	5	225
Średnie	25	43	21	4	8	490
Dobre	26	44	21	5	5	400
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	30	46	17	0	8	56
Raz w tygodniu	24	43	23	4	6	523
1-2 razy w miesiącu	28	40	21	5	6	214
Kilka razy w roku	28	43	19	3	7	204
W ogóle nie uczestniczy	29	41	16	9	5	118
Poglądy polityczne						
Lewica	32	41	18	3	5	149
Centrum	25	43	22	6	5	317
Prawica	25	42	23	5	4	365
Trudno powiedzieć	27	43	17	3	10	282